

การวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครู
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

AN ANALYSIS OF THE EFFECTS OF TASK OPERATING TIME ON TEACHING EFFICIENCY OF
TEACHERS IN THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

นางสาวพรทิพย์ ทับทิมทอง *

Porntip Tabtimthong

ผศ.ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง **

Asst. Prof. Jurairat Sudrung, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ จำนวน 385 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) แบบประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open ended) แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากการศึกษาพบว่า การใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวม คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนส่งผลในทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวม และส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ส่วนการใช้เวลาปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวม และส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: kapongpang025@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: jurairat.su@chula.ac.th

Abstract

This research is purposed to analyze the Effects of Task Operating Time on Teaching Efficiency of Teachers in The Office of The Basic Education Commission. The sample population is consisted of 385 teachers worked in small, medium, large, and extra large sized secondary schools. The instrument of the research is a questionnaire typed in check list, rating scale and open-ended.

The result of this research reveals that the effect of task operating time on learning and teaching is positive to teaching and learning efficiency highly resulted in the students' learning process while the negative result is the effect of task operating time on schools' educational quality development favorably shown in the students' success rate.

คำสำคัญ: คุณภาพการศึกษา / ผลของการใช้เวลาปฏิบัติงาน / ภาระงานครู / ประสิทธิภาพการสอน

KEYWORDS: EDUCATION QUALITY / THE EFFECTS OF TASK OPERATING TIME / TEACHER WORKLOAD / EFFECTIVE LEARNING MANAGEMENT

บทนำ

สังคมยกย่องให้ครูเป็นปูชนียบุคคล เป็นพ่อแม่คนที่สองของนักเรียน เพราะนอกจากครูจะคอยสั่งสอนอบรมวิชาความรู้ต่างๆ ครูจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ต่อสุขทุกข์ของนักเรียน ความเจริญก้าวหน้าและคอยดูแลไม่ให้ประพฤติตนไม่เหมาะสมอีกด้วย งานของครูเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์เป็นงานสร้างสรรค์ เพราะเป็นการวางรากฐานความรู้ ความดี และความสามารถทุกด้านให้แก่ นักเรียน ครูจึงเป็นนักพัฒนาคน ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ จิตใจ คอยชี้คอบแนะแนวทางความคิดให้กับนักเรียน เพื่อให้รู้จักเลือกรับสิ่งต่างๆ จากสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งครูยังเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ครูสามารถอบรมสั่งสอน ปลุกฝังความคิด ค่านิยม และเจตคติต่างๆ ให้แก่นักเรียนได้มากที่สุด ครูนอกจากจะมีความสำคัญกับนักเรียนแล้ว ครูยังเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสังคมในการอบรมสั่งสอนเยาวชน ซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของสังคมไปจนถึงการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าก็ต้องอาศัยครูเป็นผู้สร้างและนำทางเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่ต้องการและถูกต้อง

ซึ่งจากงานวิจัยของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตเยาวชน (2557) เรื่อง กิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่าใน 1 ปี มีจำนวนวันเปิดเรียนทั้งหมด 200 วัน ครูจะต้องใช้เวลากับกิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอน เฉพาะวันธรรมดาถึง 84 วัน หรือคิดเป็น ร้อยละ 42 ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว จะหมดไปกับการประเมินของหน่วยงานภายนอก ทั้งการประเมินโรงเรียน ประเมินครู และประเมินนักเรียน และหมดไปกับการแข่งขันทางวิชาการ รวมทั้งการอบรมจากหน่วยงานภายนอกด้วย ซึ่งในสหรัฐอเมริกาก็ได้มีการตั้งข้อสังเกตโดย Lawrence

Baines (อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551) ศาสตราจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษามหาวิทยาลัย โทเลโด (University of Toledo) มลรัฐโอไฮโอ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนของสหรัฐอเมริกาที่ไม่สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้พบว่าการใช้เวลาของครูและนักเรียนในโรงเรียนหมดไปกับสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อาทิเช่น ครูต้องจัดการเกี่ยวกับเอกสารการฝึกอบรมและนักเรียนยุ่งอยู่กับกิจกรรมอื่นมากเกินไป

เมื่อกลับมาดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2556 ที่ผ่านมานั้นจะพบว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 นั้น ต่ำกว่าร้อยละ 50 เกือบทุกรายวิชา มีเพียงวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ของทั้ง 2 ระดับที่มีคะแนนเกินร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2556) และจากการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ในปี 2555 ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 15 ปี จาก 65 ประเทศและเขตเศรษฐกิจ ผลปรากฏว่าประเทศไทยจัดอยู่อันดับที่ 50 ของโลก และเมื่อย้อนกลับไปดูในอดีตจะพบว่า มีค่าเฉลี่ยแต่ละวิชาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานกลางทั้งสิ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) จากรายงานการประเมินการจัดการศึกษาของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ช่วง พ.ศ.2548 - 2549 พบปัญหาหลายประการ ซึ่งในด้านของครู คือ การขาดแคลนครู อันเนื่องมาจากการเกษียณก่อนกำหนด ปัญหาครูสอนไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงวุฒิ ทำให้การสอนไม่ได้คุณภาพ นอกจากนี้ครูยังไม่มีเวลาในการพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากต้องแบ่งเวลาให้กับความรับผิดชอบงานเอกสาร ประชุม และงานธุรการ และในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ได้สำรวจความเห็นของครูสอนดี เพื่อสอบถามถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู ซึ่งพบ 6 ปัญหาสำคัญที่กลายเป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู ประกอบด้วย 1. ภาระหนักนอกเหนือจากการสอน 2. จำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับวุฒิ 3. ขาดทักษะด้านไอซีที 4. ครูรุ่นใหม่ขาดจิตวิญญาณ ขณะที่ครูรุ่นเก่าไม่ปรับตัว 5. ครูสอนหนักส่งผลให้เด็กเรียนมากขึ้น และ 6. ขาดอิสระในการจัดการเรียนการสอน (ภมรศรี แดงชัย, 2556) ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาที่มาเป็นอันดับหนึ่ง คือ ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนหนักไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการสอนของครูมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ปัจจุบันครูส่วนใหญ่มีภาระงานมากขึ้น การจะพัฒนาครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนนั้นจำเป็นจะต้องทราบพื้นฐานของครูก่อนเพื่อที่จะได้เลือกวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับสภาพของครูแต่ละคน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการแบ่งภาระงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ครูได้มีเวลาสำหรับการจัดการเรียนการสอน พัฒนาตนเอง และสามารถปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ได้กำหนดขอบเขตของภาระงานสอนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานสอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

ภาระงานสอน หมายถึง จำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอน ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และภาระงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ชั่วโมงสอนตามตารางสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการสอนซ่อมเสริม

1.2 ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตร การเตรียมการสอน การวัดผล การประเมินผล งานประชุมวิชาการ การสอนเด็กพิเศษ/ เด็กพิการ/ เด็กเรียนร่วม การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนิเทศการสอนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การสร้างและพัฒนาสื่อ/นวัตกรรม การส่งเสริมการรักการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะ สัมพันธ์ชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพัฒนาตนเองและวิชาชีพครู การให้บริการและวิชาชีพ การทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ครูเวรประจำวัน ส่งเสริมความเป็นเลิศและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับ LAS, O-NET, มาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะเฉพาะทางให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.3 งานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ช่วยปฏิบัติการบริการจัดการศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป งานทะเบียนและวัดผล งานการเงินและงานพัสดุ งานธุรการ งานอนามัย งานโภชนาการ งานจิตวิทยาและแนะแนว งานหอพัก/บ้านพักนักเรียน หัวหน้าสายชั้น/ หัวหน้าระดับ/หัวหน้าคณะสี คณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการ รวมทั้งงานอื่นเพิ่มในภารกิจของสถานศึกษาที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

จากความหมายที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ไว้สามารถสรุปความได้ว่า ภาระงานของครู หมายถึง งานที่ทางโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดมอบหมายให้ปฏิบัติจัดทำในฐานะที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายการสอน เพื่อให้งานในหน้าที่ของโรงเรียนได้รับการปฏิบัติจัดทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอย่างมีคุณภาพ ภาระงานของครูอาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเภทและขนาดของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนนั้นๆ และหมายรวมถึงภาระงานทางหน่วยงานที่สังกัดอยู่ได้มอบหมายให้ครูได้ปฏิบัติจัดทำเช่นเดียวกัน

โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันที่มีหน้าที่ให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชน บุคคลสำคัญที่เป็นผู้ดำเนินการให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายคือครู ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการจัดสภาพการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาประสิทธิภาพการสอนให้เกิดผลดีและมีความชัดเจนจำเป็นต้องกำหนดโครงสร้างหรือองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ของลักษณะ

พฤติกรรมการสอนทั้งนี้เพื่อความตรงกันของการประเมินและการอธิบายสรุปตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนที่ได้รับ ดังนั้นการกำหนดโครงสร้างหรือเลือกใช้โครงสร้างที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาประสิทธิภาพการสอนจึงถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง

ประสิทธิภาพของการสอน

Bloom (1976 : 115-127) ได้เสนอองค์ประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพไว้ 4 ประการคือ

1. การชี้แนะ (Clues)
2. การเสริมแรง (Reinforcement)
3. การมีส่วนร่วม (Participation)
4. การให้ข้อมูลป้อนกลับและการมีส่วนร่วม (Feedback and correction)

Beach and Reinhartz (1984 : 32-33) ได้กำหนดโครงสร้างของประสิทธิภาพการสอนเพื่อประเมินการปฏิบัติงานของครู โดยจำแนกเป็น 6 องค์ประกอบดังนี้

1. ความชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน (Clarity of instruction)
2. ความกระตือรือร้นระหว่างการเรียนการสอน (Enthusiasm during instruction)
3. การแสดงความใส่ใจในงาน (Task orientation)
4. การใช้กลวิธีการสอน (Instructional strategies)
5. มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน (Interaction with Student)
6. การใช้คำถามที่น่าสนใจ (Use of interesting question)

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนไว้อย่างสอดคล้องกัน ส่วนความแตกต่างของการกำหนดองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนที่พบมักจะเป็นความแตกต่างในด้านการกำหนดหรือนำเสนอพฤติกรรมหลัก (Key behaviors) ซึ่งขึ้นอยู่กับนักวิชาการแต่ละท่านว่าจะจัดกลุ่มของพฤติกรรมสอนย่อยหรือตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนในลักษณะใด ดังนั้นการนำกรอบความคิดขององค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของนักวิชาการท่านใดท่านหนึ่งมาเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อการประเมินประสิทธิภาพการสอนหรือจะสร้างกรอบความคิดขององค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนจึงไม่น่าจะให้ผลที่แตกต่างกัน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้เลือกศึกษาประสิทธิภาพการสอนตามกรอบความคิดโครงสร้างประสิทธิภาพการสอนของ Borich (2004) เนื่องจากเห็นว่ากรอบความคิดดังกล่าวน่าสนใจ และมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง จึงสมควรนำมาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการศึกษาและตรวจสอบต่อไป ซึ่ง Borich (2004 : 11-21) ได้เสนอกรอบแนวคิดเพื่อการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในชั้นเรียนโดยประเมินจากพฤติกรรมหลัก (Key behaviours) 5 ด้าน ได้แก่

1. การสร้างความชัดเจนในบทเรียน (Lesson clarity) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนใหม่ การตรวจสอบงานและความรู้เดิมของนักเรียน การให้คำแนะนำในการเรียนแก่นักเรียนอย่างชัดเจน การรู้ความสามารถของนักเรียน และสอนนักเรียนตามความสามารถที่มีอยู่ การยกตัวอย่าง แสดงภาพประกอบและการสาธิต การทบทวนและสรุปบทเรียน

2. การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Instructional variety) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์สร้างความสนใจในการเรียน การแสดงความกระตือรือร้นและความมีชีวิตชีวาในการสอน การใช้กิจกรรมการสอนที่หลากหลาย การให้รางวัลและส่งเสริมแรงงานต่างๆ การใช้คำถามและปัญหาที่หลากหลายรูปแบบและการให้โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็น

3. การแสดงความใส่ใจในงานสอน (Teacher task orientation) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดการในด้านการบริหารหรือธุรการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่มีผลต่องานการสอนที่ปฏิบัติอยู่ การห้ามปรามพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในขณะสอน การเลือกวิธีสอนได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดวงจรการทบทวน การแจ้งผลการเรียนและการทดสอบที่เป็นระบบแน่นอน

4. การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ (Engagement in the learning process) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนการให้ข้อมูลป้อนกลับในโอกาสที่เหมาะสม การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การให้คำชมเชยที่มีความหมาย การควบคุม การติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน

5. การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Student success rate) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การกำหนดเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่สอดคล้องกับลำดับชั้นการเรียนรู้ การให้คำตอบที่ถูกต้องแก่นักเรียนที่ตอบถูกบางส่วน ตอบถูกแต่ไม่แน่ใจ และตอบไม่ถูก ในทันทีทันใด การจัดแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้เป็นส่วนย่อยๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล และการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาใหม่ให้น้อยลงและง่ายต่อการเข้าใจ

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่ม Multi-stage sampling สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ Yamane (อ้างถึงใน วรณิ แกมเกต, 2555) ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างเมื่อจำนวนประชากรมีมากกว่า 100,000 คน ระดับความเชื่อมั่นประมาณ 95% มีความคลาดเคลื่อน (E) เป็น 5% และสัดส่วนประชากร (π) เท่ากับ 0.5 คือ จำนวน 400 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบยกกกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยการสุ่มมา 1 จังหวัด จาก 77 จังหวัดได้กรุงเทพมหานคร

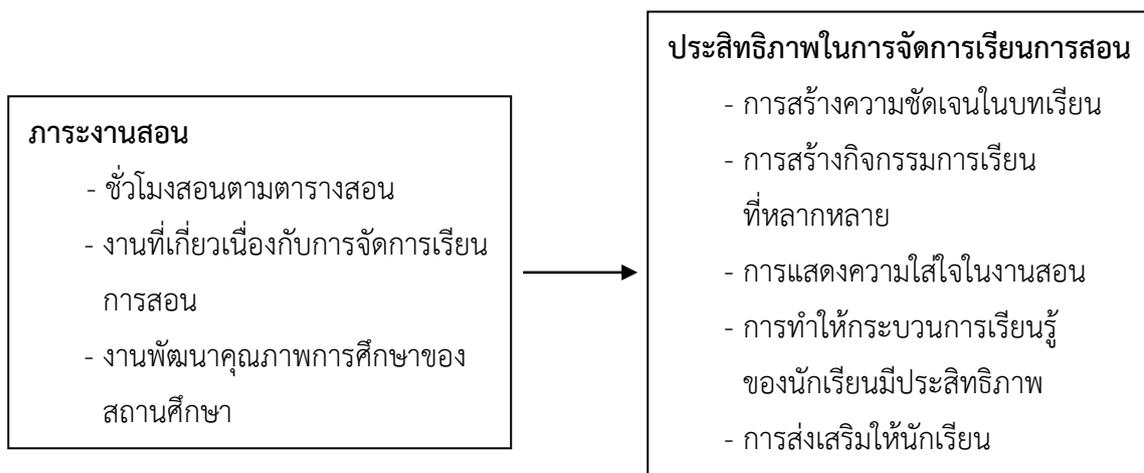
หลังจากสุ่มได้จังหวัดแล้ว จึงทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คือ แบ่งโรงเรียนในกรุงเทพมหานครออกตามขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ แล้วสุ่มครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนโรงเรียนแต่ละขนาดในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ภาระงานสอนของครู โดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบเขตของภาระงานสอนโดยจำแนกตามลักษณะเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านชั่วโมงสอนตามตารางสอน ด้านภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ด้านงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูตามกรอบแนวคิดของ Borich (2004 : 11-21) โดยจะทำการประเมินพฤติกรรมหลัก 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน (Lesson clarity) ด้านการสร้างกิจกรรม การเรียนที่หลากหลาย (Instructional variety) ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน (Teacher task orientation) ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ (Engagement in the learning process) ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Student success rate)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการของ Yamane และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Multi-stage sampling โดยทำการสุ่มแบบยกกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยการสุ่มมา 1 จังหวัด

จาก 77 จังหวัดได้กรุงเทพมหานคร เมื่อสุ่มได้จังหวัดแล้ว จึงทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คือ แบ่งโรงเรียนในกรุงเทพมหานครออกตามขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ แล้วสุ่มครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนโรงเรียนแต่ละขนาดในกรุงเทพมหานครจนครบ 400 คน

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้งานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานต่างๆของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด (open form) และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูในด้านต่างๆ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบประเมินค่า (Rating scale) โดยทำการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับภาระงานของครูผู้สอน และประสิทธิภาพในการสอนของครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แล้วนำผลจากการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และนำกลับไปแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และทำการแก้ไขเรียบร้อยแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ โดยเทคนิค IOC คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item objective congruence) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.8
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาทำการปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
5. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เก็บคืนมาได้ 385 คนคิดเป็นร้อยละ 96.25

การวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานต่างๆของครูผู้สอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของภาระงานแต่ละด้าน คือ ชั่วโมงสอนตามตารางสอน ภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียน การสอน และงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการสอนของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในแต่ละด้าน คือ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การแสดงความใส่ใจในงานสอน การทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

4. วิเคราะห์อิทธิพลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนของครูโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากสมการคะแนนมาตรฐาน (Standardized Equation)

$$Z_y = \beta_1 Z_{x1} + \beta_2 Z_{x2} + \beta_3 Z_{x3} + \dots$$

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าโดยส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 34.30 รองลงมาคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 33.20 ซึ่งมีตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 36.40 รองลงมาคือ ครูชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 25.50 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.80 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำการสอน 2 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 50.40 รองลงมาคือ ทำการสอน 3 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 24.90 และโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะทำการสอน 2 ระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมาคือทำการสอนเพียง 1 ระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 39.00 ครูมีชั่วโมงสอนในห้องเรียนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 18.21 ชั่วโมง/สัปดาห์ หรือคิดเป็น 364.26 ชั่วโมงต่อภาคเรียน (20 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ภาคเรียน)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอน ครูมีชั่วโมงสอนตามตารางสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 18.21 ชั่วโมง/สัปดาห์ หรือคิดเป็น 364.26 ชั่วโมงต่อภาคเรียน (20 สัปดาห์คิดเป็น 1 ภาคเรียน)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูใช้เวลาไปกับการปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยรวม 321.45 ชั่วโมงต่อภาคเรียน โดยภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียนการสอนที่ครูใช้เวลามากที่สุดคือ การทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ครูเวรประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.83 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รองลงมาคือ การส่งเสริมความเป็นเลิศและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.24 ชั่วโมงต่อภาคเรียน และภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียนการสอนที่ครูใช้น้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเขียนแผนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพบว่า ครูใช้เวลาไปกับการปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเฉลี่ยรวมคือ 132.17 ชั่วโมงต่อภาคเรียน โดยภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ครูใช้เวลามากที่สุด คือ

งานธุรการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 346.00 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รองลงมา คือ งานทะเบียนและวัดผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 300.32 ชั่วโมงต่อภาคเรียน และภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ครูใช้เวลา น้อยที่สุด คือ คณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบงานกิจกรรม/โครงการ รวมทั้งงานอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.34 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนของครู พบว่าครูจะใช้เวลา ปฏิบัติภาระงานสอนโดยเฉลี่ย 272.63 ชั่วโมงต่อภาคเรียน ซึ่งครูใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนตามตารางสอน มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 364.26 ชั่วโมง รองลงมาคือ ใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ เรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 321.45 ชั่วโมง และการใช้เวลาปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาของฝ่ายต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 132.17 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า ประสิทธิภาพการสอนโดยรวมของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประสิทธิภาพการสอนด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 รองลงมา คือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.89 โดยด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.85

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนกับประสิทธิภาพ การสอนของครู เป็นดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานของครูกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

	X _{T1}	X _{T2}	X _{T3}	Y _{E1}	Y _{E2}	Y _{E3}	Y _{E4}	Y _{E5}	Y _E
X _{T1}	1								
X _{T2}	-.186**	1							
X _{T3}	-.154**	.075	1						
Y _{E1}	.039	-.028	-.674**	1					
Y _{E2}	.047	.025	-.603**	.775**	1				
Y _{E3}	.098	.057	-.592**	.718**	.675**	1			
Y _{E4}	.054	.093	-.478**	.610**	.568**	.625**	1		
Y _{E5}	.073	.064	-.678**	.842**	.890**	.885**	.784**	1	
Y _E	.071	.046	-.677**	.880**	.876**	.884**	.812**	.991**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

4.1 จำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอนของครู

จำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า จำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนแต่ละด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประสิทธิภาพการสอนด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการแสดง ความใส่ใจในงานสอน รองลงมา คือประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และ ประสิทธิภาพการสอนที่มีความสัมพันธ์กับชั่วโมงสอนของครูน้อยที่สุด คือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อครูมีจำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอนมากจะมีแนวโน้มทำให้มีประสิทธิภาพการสอนในด้านการแสดง ความใส่ใจในงานสอนมากที่สุด รองลงมาคือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และมีแนวโน้มทำให้มีประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียนน้อยที่สุด

4.2 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อครูใช้เวลาไปกับการปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนมาก จะมีแนวโน้มทำให้ประสิทธิภาพการสอนในด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ เพิ่มมากขึ้น แต่ในทางตรงข้าม การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจะมีแนวโน้มทำให้ประสิทธิภาพการสอนในด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียนลดลง

4.3 การใช้เวลาปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ในด้านของการใช้เวลาปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพการสอนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การใช้เวลาปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางลบกับประสิทธิภาพการสอนทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากที่สุด รองลงมาคือ ประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน และมีความสัมพันธ์ประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการ

เรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อครูใช้เวลาปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาของฝ่ายต่างๆมากขึ้น มีแนวโน้มที่จะทำให้ประสิทธิภาพการสอนทุกด้านลดลง

5. ผลการเปรียบเทียบการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

5.1 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนโดยรวม(Y_E) คือ การใช้เวลา ปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการเรียนการสอน(X_{T2}) และการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา(X_{T3}) โดยร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนโดยรวม(Y_E) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายที่มีการปรับให้มีความสอดคล้องในประชากร มากยิ่งขึ้น ($Adj R^2$) แล้วพบว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวน ของประสิทธิภาพโดยรวมได้ร้อยละ 46.6 และจากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (B) ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y_E' = 4.114 + 0.001X_{T2} - 0.004X_{T3}$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z_E' = 0.102Z_{T2} - 0.689Z_{T3}$$

จากสมการคะแนนมาตรฐานจะเห็นได้ว่า การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ การจัดการเรียนการสอน(X_{T2}) ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนโดยรวม(Y_E) ในขณะที่การใช้เวลาปฏิบัติ ภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(X_{T3}) ส่งผลทางลบ และการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพโดยรวมมากกว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่ เกี่ยวเนื่องกับการจัดการเรียนการสอน

5.2 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้าง ความชัดเจนในบทเรียน(Y_{E1}) คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(X_{T3}) ซึ่งส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายที่มีการปรับให้มีความสอดคล้องในประชากรมากยิ่งขึ้น ($Adj R^2$) แล้วพบว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวสามารถอธิบาย ความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียนได้ร้อยละ 45.4 และ จากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (B) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β) สามารถเขียน เป็นสมการทำนายในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y_{E1}' = 4.695 - 0.004X_{T3}$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z_{E1}' = -0.685Z_{T3}$$

จากสมการคะแนนมาตรฐานจะเห็นได้ว่า การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา(X_{T3}) ส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียน(Y_{E1})

5.3 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการใช้กิจกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลาย(Y_{E2}) คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ซึ่งส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายที่มีการปรับให้

ความสอดคล้องในประชากรมากยิ่งขึ้น ($Adj R^2$) แล้วพบว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายได้ร้อยละ 36.5 และจากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (B) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y_{E2}' = 4.311 - 0.004X_{T3}$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z_{E2}' = -0.614Z_{T3}$$

จากสมการคะแนนมาตรฐานจะเห็นได้ว่า การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Y_{E2})

5.4 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน (Y_{E3}) คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (X_{T2}) และ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน (Y_{E3}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายที่มีการปรับให้มีความสอดคล้องในประชากรมากยิ่งขึ้น ($Adj R^2$) แล้วพบว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอนได้ร้อยละ 35.7 และจากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (B) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y_{E3}' = 3.725 + 0.002X_2 - 0.004X_{T3}$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z_{E3}' = 0.027Z_{T2} - 0.597Z_{T3}$$

จากสมการคะแนนมาตรฐานจะเห็นได้ว่า การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (X_{T2}) ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอน (Y_{E3}) ในขณะที่การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ส่งผลทางลบ และ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอนมากกว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

5.5 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ (Y_{E4}) คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (X_{T2}) และ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ (Y_{E4}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายที่มีการปรับให้มีความสอดคล้องในประชากรมากยิ่งขึ้น ($Adj R^2$) แล้วพบว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวน

ของประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพได้ร้อยละ 24.1 และจากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (B) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y_{E4}' = 3.791 + 0.002X_2 - 0.003X_3$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z_{E4}' = 0.136Z_2 - 0.489Z_3$$

จากสมการคะแนนมาตรฐานจะเห็นได้ว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (X_{T2}) ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ (Y_{E4}) ในขณะที่การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ส่งผลทางลบ และการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

5.6 การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Y_{E5}) คือ การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (X_{T2}) และการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Y_{E5}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายที่มีการปรับให้มีความสอดคล้องในประชากรมากยิ่งขึ้น ($Adj R^2$) แล้วพบว่าใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ร้อยละ 46.9 และจากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (B) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad Y_{E5}' = 4.043 + 0.001X_{T2} - 0.004X_{T3}$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad Z_{E5}' = 0.117Z_{T2} - 0.690Z_{T3}$$

จากสมการคะแนนมาตรฐานจะเห็นได้ว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน (X_{T2}) ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ (Y_{E5}) ในขณะที่การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_{T3}) ส่งผลทางลบ และการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ มากกว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเพียงบางภาระงานสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยขออภิปรายโดยแบ่งเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมในทางบวก และเมื่อมาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานดังกล่าวมีความสัมพันธ์และส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอนมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ได้มีเพียงการเดินเข้าไปสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว แต่ครูจะต้องมีการเตรียมการสอน การวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนการสอน การวัด/ประเมินผล จัดทำสื่อนวัตกรรม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าที่มีปัญหา จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งครูยังต้องพัฒนาตนเองไปพร้อมๆกับการพัฒนานักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาระงานเหล่านี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง เมื่อครูต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานมากเพียงใด ก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับที่ วิไล ตั้งสมจิตคิด (2554) ได้กำหนดภาระงานของครูไว้ในด้านการสอน คือ การให้การศึกษา การปกครองดูแล การให้คำปรึกษาแนะนำ แนะนำทางการศึกษา การแนะนำอาชีพ และปัญหาต่างๆแก่นักเรียน นักศึกษาในด้านการศึกษาค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ ในด้านการนิเทศ วัดผล ประเมินผล เสนอแนะ การปรับปรุงหลักสูตร การเปรียบเทียบเอกสารทางวิชาการ การใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆทางการศึกษา โดยเมื่อครูใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานเหล่านี้เพิ่มขึ้นจะส่งผลไปยังประสิทธิภาพการสอน

ส่วนการใช้เวลาปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมในทางลบ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานดังกล่าวมีความสัมพันธ์และส่งผลในทางลบต่อประสิทธิภาพการสอนทุกด้าน โดยจะส่งผลในด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากที่สุด เนื่องจากครูมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานที่สังกัดเป็นงานที่ไม่ได้เกี่ยวข้องเนื่องกับการเรียนการสอนโดยตรง อาจจะเป็นงานด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น งานบริหาร งานธุรการ งานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น การใช้เวลาปฏิบัติงานเหล่านี้จะทำให้ครูมีเวลากับนักเรียนน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จนั้น ซึ่ง Borich (2004) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ การกำหนดเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่สอดคล้องกับลำดับชั้นการเรียนรู้ การให้คำตอบที่ถูกต้องแก่นักเรียนที่ตอบถูกบางส่วน ตอบถูกแต่ไม่แน่ใจ และตอบไม่ถูกในทันทีทันใด การจัดแบ่งเนื้อหาการเรียนรู้เป็นส่วนย่อยๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล และการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาใหม่ให้น้อยลงและง่ายต่อการเข้าใจ การที่จะส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว ครูต้องใช้เวลาและมีความมุ่งมั่นอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับผลการสังเกตของ Lawrence Baines (อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551) ที่ได้พบว่าการใช้เวลาของครูและ

นักเรียนในโรงเรียนของสหรัฐอเมริกาหมดไปกับสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงไม่สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู ผู้บริหารควรมอบหมายงานต่างๆ ให้ครูในปริมาณที่เหมาะสม

2. หน่วยงานหรือสถานศึกษาควรจัดสรรบุคลากรเพื่อปฏิบัติภาระงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ตรงตามแต่ละสายงานที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนของครู

2. ควรมีการศึกษาการใช้เวลาไปกับภาระงานสอนของครูในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ เพิ่มเติม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). *วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา* [ออนไลน์].

สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/kriengsak/2008/09/11/entry-1>

วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2544). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์.

ภมรศรี แดงชัย. (2556). *กะเทาะอุปสรรคครูไทย* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก

<http://www.qlf.or.th/Home/Contents/571>

วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หนังสือราชการที่ ศธ 0206.3/3724. เรื่อง การกำหนดภาระงานสอนขั้นต่ำของ*

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ. *สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)*. (2557).

ผล การประเมิน PISA 2012 คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ [ออนไลน์]. สืบค้นจาก

<http://pisathailand.ipst.ac.th/>

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2556). *สอบถามค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET*

ทั่วประเทศ(ทุกระดับ) [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.onetresult.niets.or.th>

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตเยาวชน (สสค.). (2557). *กิจกรรมภายนอก
ชั้นเรียนที่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครู* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก
<http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=976>

ภาษาอังกฤษ

Beach, D.M., & Reinhartz, J. (1984). *Using criteria of effective teaching to judge teacher performance*. NSSAP Bulletin.

Bloom, B.S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York : McGraw-Hill.

Borich, G.D. (2004). *Effective teaching methods*. (5 th ed.). R.R Donnelley & Sons.